

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 9.11.2011
COM(2011) 707 окончателен
2011/0340 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г.

{SEC(2011) 1320 окончателен}
{SEC(2011) 1321 окончателен}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В стратегията „Европа 2020“ се призовава „на гражданите да бъдат предоставени възможности пълноценно да участват в единния пазар“, като „за това е необходимо те да имат повече възможности и по-голяма увереност да купуват стоки и услуги зад граница“.

Става все по-очевидно, че в момент, в който Европа се нуждае от нови източници на растеж, политиката за потребителите е област, която може да даде съществен принос за постигане на целите на „Европа 2020“. Европа наброява 500 милиона потребители, като потребителските разходи възлизат на 56 % от БВП на ЕС. Колкото повече потребителите са в състояние да вземат информирани решения, толкова по-голямо въздействие те могат да окажат върху укрепването на единния пазар и стимулирането на растежа. Когато потребителите са силни и добре защитени и са в състояние да се възползват от предимствата на единния пазар, те могат да стимулират иновативното мислене и растежа чрез повишената си вискателност към стойността и качеството на предлаганите стоки и съответното обслужване. Предприятията, които отговарят на тези очаквания, ще бъдат в най-изгодна позиция, за да устоят на упражнявания натиск на световния пазар.

Укрепването на позициите на потребителите не се свежда само до техните права, но е и въпрос на изграждане на цялостна среда, която дава възможност на потребителите да предявяват тези права и да извличат полза от тях. То предполага изграждането на рамка, в която потребителите да имат сигурността, че безопасността им е гарантирана и че съществуват инструменти за откриване на пропуски в стандартите и практиките и за успешното им преодоляване в цяла Европа. То включва изграждането на среда, в която образованите, информирани и съзнаващи правата си потребители знаят как да се ориентират в единния пазар, за да се възползват от най-добрите оферти на продукти и услуги. И накрая, укрепването на позициите на потребителите изисква те да могат уверено да упражняват своите права, предвидени в законодателството на ЕС, навсякъде в Европа, а когато срещнат затруднения — да могат да разчитат както на ефективното зачитане на тези права, така и на лесен достъп до ефикасна защита.

В рамките на съобщението „Бюджет за стратегията „Европа 2020“¹ от 29 юни 2011 г. бяха отпуснати 175 млн. EUR (по постоянни цени за 2011 г.) по програмата „Потребители“ за периода 2014—2020 г.

В този контекст настоящото предложение има за цел създаването на програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г. като своеобразен приемник на Програмата за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите за периода 2007—2013 г.

¹ COM(2011) 500.

Новата програма „Потребители“ ще подкрепя общата цел на бъдещата политика в тази област, развивайки способността на потребителите да отстояват правата си, като същевременно им се отрежда централно място в единния пазар. Европейската политика за потребителите подкрепя и допълва националните политики, като се стреми да създаде условия гражданите на ЕС да се възползват в пълна степен от предимствата на единния пазар, като едновременно с това се обезпечи тяхната безопасност и ефикасната защита на икономическите им интереси.

Мобилизирането на огромната икономическа сила, каквато представляват потребителските разходи (съставляващи 56 % от БВП), ще допринесе в значителна степен за постигането на целта на ЕС за съживяване на растежа.

- **Общ контекст**

Основните проблеми, които трябва да намерят решение чрез финансиране на дейности по новата програма, са групирани в следните четири категории:

i) Безопасност: различия в начина, по който държавите-членки прилагат законодателството в областта на безопасността на продуктите; наличието на опасни продукти на единния пазар; рискове, свързани с глобализацията на производствена верига; безопасност на услугите; липса на адекватна координационна структура на равнището на ЕС, за да се гарантира оползотворяването по най-добрия начин на съфинансирането, осигурено от ЕС.

ii) Информация и огромотяване: липса на надеждни и качествени данни и анализ на функционирането на единния пазар за потребителите; недостатъчен капацитет на организациите на потребителите, включително липса на ресурси и експертни познания, особено в новите държави-членки; липса на прозрачна, сравнима, надеждна и удобна за ползване от потребителите информация особено при трансграничните случаи; слабо познаване и разбиране на основните права на потребителите и мерките за тяхната защита както от страна на потребителите, така и от страна на търговците на дребно; непригодност на използваните понастоящем от ЕС средства за огромотяване на потребителите, особено по отношение на новостите в цифровизираната среда.

iii) Права и средства за защита: недостатъчна защита на правата на потребителите, по-специално в трансгранични ситуации; необходимост допълнително да се подобри отчитането на интересите на потребителите в политиките на ЕС; проблеми, с които се сблъскват потребителите в опита си да потърсят защита, най-вече в трансграничен контекст.

iv) Правоприлагане: не се използва пълният потенциал на мрежата CPC (мрежа за сътрудничество в областта на защитата на потребителите между националните правоприлагащи органи); ниска осведоменост на потребителите за ECC-Net (мрежа на европейските потребителски центрове) и необходимост да се повиши нейната ефективност.

Наред с четирите приоритета (безопасност, информация и огромотяване, права и средства за защита и правоприлагане), в новата програма трябва да се вземат под внимание и новите предизвикателства пред обществото, които придобиват все по-голяма важност в последните години. Сред тях са: все по-голямата сложност на процеса на вземане на решение по въпроси, касаещи потребителите; необходимостта да се премине към по-устойчиви модели на потребление; възможностите и заплахите, които поражда цифровизацията; растящите мащаби на социалното изключване и увеличаващият се брой на потребителите в уязвимо положение, както и застаряването на населението.

- **Основен акцент на действията, включени в програма „Потребители“**

Макар проблемите, които трябва да бъдат решени от политиката в областта на потребителите, да са широкообхватни, сравнително скромният мащаб на програма „Потребители“ предполага дейностите, които ще се финансират по нея да бъдат насочени към области, в които намесата на равнището на ЕС може да доведе до

положителна промяна и да привнесе добавена стойност. Избраните области на действие са три вида:

i) Действия, съответстващи на правните задължения, наложени на ЕС и държавите-членки с Договора, както и в рамките на съществуващите достижения на правото на ЕС в областта на защитата на потребителите:

- Финансиране на поддръжката и нормалното функциониране на мрежата RAPEX², на мрежата CPC на правоприлагащите органи и на базите данни за козметичните продукти.

ii) Действия, които не са или не могат да бъдат предприети на национално равнище поради европейското им измерение:

- Оказване на съдействие на потребителите по трансгранични въпроси посредством:

- съфинансиране на функционирането на мрежата на европейските потребителски центрове (ECCs). Националните органи или организациите на потребителите обикновено не са в състояние да предоставят съвети и помощ на потребителите по трансгранични въпроси;

- подкрепа за разработването на обща за територията на ЕС платформа за онлайн разрешаване на спорове, занимаваща се и със случаите с трансграничен елемент;

- Развитие на сътрудничеството с международните партньори за справяне с въздействието на глобализацията на производствената верига върху безопасността на продуктите;

- Подкрепа за изготвянето на съпоставими на равнището на ЕС данни за потребителските пазари, които позволяват да се направи съпоставка между държавите-членки и ще бъдат взети под внимание в процеса на разработване на политиките на равнището на ЕС;

- Осигуряване на представителство на равнището на ЕС на интересите на потребителите чрез финансова подкрепа за организациите за защита на потребителите на равнището на ЕС.

iii) Действия, допълващи и повишаващи ефикасността на мерките, предприети на национално равнище:

- Координиране и съфинансиране на съвместни дейности в областта на безопасността на продуктите и на защитата на правата на потребителите.

- Подкрепа, съвместно с държавите-членки и други заинтересовани страни, за кампании за огромотяване по въпроси от интерес за потребителите и съвместна

² RAPEX: Система на ЕС за бързо предупреждение за всички опасни потребителски стоки (с изключение на храни, фуражи, фармацевтични продукти и медицински изделия)

работа с посредници при изготвянето на ясна, прозрачна и надеждна информация за потребителите.

- Подкрепа за обучението на националните организации на потребителите, което би било далеч по-скъпо на национално равнище без икономии от мащаба.
- Предоставяне на платформа за обмен и споделяне на добри практики в областта на огромяването на потребителите.

- **Цели на предложението**

Целта на програмата „Потребители“ е да допринесе за постигането на стратегическата цел за развиване на способността на потребителите да отстояват правата си, като същевременно им се отрежда централно място в единния пазар. За тази цел програмата ще способства за опазването на здравето, безопасността и икономическите интереси на потребителите, както и за утвърждаването на тяхното право на информация, огромяване и самоорганизиране с цел защита на техните интереси. Програмата ще допълва и подкрепя политиките на държавите-членки и ще следи тяхното провеждане.

Действията ще подкрепят следните четири специфични цели:

- i) **Безопасност:** да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективно наблюдение на пазара на цялата територия на ЕС;
- ii) **Информация и огромяване:** да се повиши потребителската грамотност, осведоменост и съзнание за техните права, да се разработи информационна база, която да служи като основа за политиката за защита на потребителите и да се окаже подкрепа на организациите на потребителите.
- iii) **Права и средства за защита:** да се укрепят правата на потребителите, по-специално чрез тяхното регламентиране и подобряване на достъпа до средства за защита, в т.ч. алтернативно разрешаване на спорове (АРС).
- iv) **Правоприлагане:** да се подкрепи реалното зачитане на правата на потребителите чрез укрепване на сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и чрез подкрепа за потребителите със съвети.

Тези цели подкрепят амбициите на стратегията „Европа 2020“ по отношение на растежа и конкурентоспособността. В тях ще намерят място специфични въпроси, засегнати от „Европа 2020“, от областта на *цифровите технологии* (да се гарантира, че цифровизацията действително ще доведе до подобряване на благосъстоянието на потребителите), *устойчивия растеж* (преминаване към по-устойчиви модели на потребление), *социалното включване* (като се отчитат специфичното положение на уязвимите потребители и потребностите на застаряващото население), *разумното регулиране* (системно наблюдение на потребителския пазар в помощ на създаването на разумна и фокусирана върху конкретния проблем нормативна уредба).

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултация със заинтересованите страни**

Между май 2010 г. и февруари 2011 г.³ беше проведена междинна оценка на сегашната правна основа — Програмата за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите (2007—2013 г.). В този контекст бяха проведени консултации с основните заинтересовани страни (националните органи, участващи в политиките за защита на потребителите на държавите-членки, организациите на потребителите на национално равнище и на равнището на ЕС, представители на бизнеса) относно действията, проведени в рамките на сегашната програма.

Оценката очерта добавената стойност от програмата, въпреки факта, че европейската политика за защита на потребителите е сравнително нова област и че отпуснатото от ЕС финансиране по програмата е относително скромно. В нея се подчертава, че действията, провеждани в рамките на стратегията и на програмите, допринасят за постигането на целите на „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

По-специално, като цяло положителна е оценката за релевантността на целите на програмата, нейното въздействие и добавена стойност. В нея се стига също така до извода, че програмата ще има дългосрочно въздействие върху защитата на потребителите. Националните власти като цяло потвърдиха, че стратегията и програмата допълват националните политики за защита на потребителите. При все това оценката стигна до заключението, че сегашната стратегия и програма дават само частично решение за справяне с новите социални и екологични предизвикателства.

³

Заедно с *ex-post* оценката на предишната програма и междинната оценка на Стратегията за политика за защита на потребителите 2007—2013 г.

Наред с това бяха проведени последващи обсъждания със заинтересованите страни в хода на подготовката на новата програма „Потребители“, по-специално по време на състоялата се през април 2011 г. среща на върха за 2011 г., посветена на въпросите на потребителите, и в контекста на мрежите по въпросите на потребителите: мрежата на националните органи, отговарящи за политиката за защита на потребителите (CPN), мрежата за сътрудничество между националните правоприлагащи органи в областта на защитата на потребителите (CPC) и Европейската консултативна група на потребителите (ECCG/ЕКГП), съставена от европейски и национални организации на потребителите.

Поискано беше също така мнението и на трите основни хоризонтални бизнес организации (BUSINESSEUROPE, UEAPME и Eurocommerce).

Въпреки различните въпроси, на които беше наблегнато, изразеното от националните органи и организации на потребителите мнение беше общо взето в подкрепа на предложените от ГД „Здравеопазване и потребители“ приоритети, свързани с програмата. Бизнес организациите като цяло се съгласиха с приоритетите, предложени от Комисията, като подчертаха, че следва да се установи подходящият баланс между защитата на потребителите и конкурентоспособността.

Освен това в последните години Европейският парламент публикува поредица от доклади, които са пряко свързани с дейностите, провеждани в рамките на програмата⁴.

• **Оценка на въздействието**

Между февруари и юли 2011 г. генерална дирекция „Здравеопазване и потребители“ направи оценка на въздействието. В рамките на тази оценка бяха разгледани четири възможни варианта:

- Вариант 0 съответства на абсолютния минимум от действия, които следва да бъдат финансирани, предвид правните задължения, наложени с Договора и в рамките на съществуващите достижения на правото на ЕС в областта на защитата на потребителите.
- Вариант 1 съответства на основния сценарий. При този вариант продължават повечето от действията, осъществявани в рамките на програмата за периода 2007—2013 г., с някои изменения. Някои действия са значително редуцирани или изпълнението им се преустановява, тъй като вече не са актуални, докато в същото време биват инициирани някои нови действия, които си поставят недотам амбициозни цели (например във връзка със средствата за защита). Предвиденият за целта бюджет се равнява или е по-нисък от заделения по настоящата програма.
- Вариант 2 съответства на по-амбициозен подход в съответствие с приоритетите на Комисията („Европа 2020“, Законодателния акт за единния пазар) и течащото в

⁴ Доклади на Grech, Hedh и Arias от 2010 г., доклади на Schaldemose и Kalniete от 2011 г. Доклад на Svensson/Triantaphyllides (неокончателен).

момента обсъждане на бъдещето на политиката за потребителите⁵. Предвиденият в рамките на този вариант бюджет възлиза на около 25 милиона евро годишно.

- Вариант 3 изисква увеличение на бюджета в сравнение със сегашната програма за някои допълнителни действия, като например: разработването на публична база данни във връзка с безопасността на потребителските продукти, а в областта на средствата за защита — създаване на фонд в подкрепа на финансирането на искове за обезщетения в трансгранични ситуации.

Оценката на въздействието стигна до заключението, че вариант 2 е най-добрият от гледна точка на разходите и ползите. При този вариант се предвижда бюджетът да възлезе на около 25 милиона евро годишно, което е в съответствие с предложените бюджетни средства за програма „Потребители“ в съобщението „Бюджет за стратегията „Европа 2020“ от юни 2011 г.

- **Опростяване на процеса на финансиране**

Процесът на финансиране ще бъде опростен, по-специално чрез използването на споразумения за партньорство и подкрепата, оказвана на координационен орган на равнището на ЕС за надзор на пазара във връзка с безопасността⁶.

За да се намали административната тежест, ще бъде проучена възможността за използване на еднократни суми винаги, когато това е възможно.

В случай че Комисията реши да прибегне до изпълнителна агенция за изпълнението на програма „Потребители“, това също ще допринесе за оптимизиране на процедурите в рамките на процеса на финансиране.

- **Добавена стойност от действията**

Програмата ще подкрепи целите на бъдещата политика за потребителите, отреждайки на потребителите в ЕС централно място в единния пазар. Добавената стойност от дейностите по четирите специфични цели е обобщена по-долу.

- i) Безопасност

В областта на безопасността, действия на равнището на ЕС и сътрудничество в рамките на мрежата, изградена по силата на директивата относно общата безопасност на продуктите, дават по-добри резултати, отколкото поредица от самостоятелни действия на държавите-членки, тъй като с тях се запълват празнотите по отношение на информацията, включително като се използва информация, събрана от други държави, и не се допускат несъответствия в рамките на единния пазар.

⁵ което би могло да доведе до публикуването през 2012 г. на стратегия за защита на потребителите.

⁶ Този орган на равнището на ЕС следва да се създаде в контекста на преразглеждането на Директивата относно общата безопасност на продуктите, за да се осигури оптимизирането на процедурите по финансиране, по-добро планиране, координация и обмен на информация между органите на държавите-членки. Той няма да бъде под формата на агенция.

ii) Информация и ограмотяване

Мониторингът на потребителския пазар спомага за откриване на слабостите в националните пазари и на пречките пред единния пазар, които могат да се отстранят с реформи, стимулиращи новаторството и конкуренцията. Като цяло се предвижда данните да бъдат достатъчно надеждни и представителни, за да се използват не само на равнището на ЕС, но и на национално равнище, като това ще доведе до повишаване на ефективността в няколко направления в европейски мащаб и ще даде възможност на държавите-членки за сравнителен анализ.

Подкрепата за силното и последователно представителство на потребителското движение на равнището на ЕС допринася за по-голяма чуваемост на гласа на потребителите в процеса на изготвяне на европейските политики, на равнището на институциите на ЕС, както и по време на дебатите на равнището на ЕС. Един такъв подход също така позволява непосредствено да се заздравят и да се подпомогнат особено слабите организации в новите държави-членки. Дейностите, насочени към укрепване на капацитета на националните организации за защита на потребителите, способстват за развитието на мрежи за транснационално сътрудничество, включително за целите на наставничеството и партньорските проверки.

Инициативите на ЕС, насочени към информиране и ограмотяване на потребителите, повишават информираността и доверието на потребителите в трансграничните транзакции, като по този начин подкрепят доизграждането на единния пазар. Те улесняват обмена на най-добри практики между държавите-членки и ще допринесат за създаването на съгласувано действащ и авторитетен източник на потребителска информация/грамотност на равнището на ЕС.

iii) Права и средства за защита

Алтернативното разрешаване на спорове (АРС) ще предложи евтин, бърз и лесен начин за получаване на обезщетение в целия ЕС, като осигури равнопоставеност на страните. АРС е ключова мярка в Акта за единния пазар. Развитието на обща за целия Европейски съюз онлайн система за разрешаване на споровете ще доведе до координиран подход, позволяващ икономии от мащаба и полезно взаимодействие.

iv) Правоприлагане

Мрежата на Европейските потребителски центрове допринася за доизграждането на единния пазар чрез предоставяне на съвети и подкрепа за потребителите по трансгранични въпроси, което националните органи и организации на потребителите най-често не са в състояние да направят. Координираните действия по правоприлагане съвместно с мрежата за сътрудничество между националните правоприлагащи органи в областта на защитата на потребителите (СРС) от рода на „внезапните проверки“ са много ефективен начин за справяне с проблеми, които имат трансгранично измерение в рамките на ЕС.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се основава на член 169 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Мерките, приемани по силата на член 169 от Договора за функционирането на Европейския съюз, следва да имат за цел подкрепа на интересите

на потребителите и осигуряването на високо равнище на защита на потребителите. Настоящото предложение цели да се осигури финансова подкрепа за действия на ЕС и на държавите-членки, насочени към гарантиране безопасността на потребителите, подобряване на техния достъп до информация и укрепване на техните права. Изборът на член 169 ДФЕС като правно основание следователно е оправдан както от гледна точка на целта, така и от гледна точка на съдържанието на предложението. Предвижда се настоящото предложение да бъде прието в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Европейския икономически и социален комитет.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предвижда се бюджетните кредити за изпълнението на програмата за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. да възлизат на 197 милиона евро (по текущи цени). Това съответства на бюджетните средства, които е предложено да бъдат заделени за програмата „Потребители“ в съобщението „Бюджет за стратегията „Европа 2020“ от юни 2011 г.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 169 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁷,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁸,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В съобщението на Комисията, озаглавено „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“⁹, се призовава на гражданите да бъдат предоставени възможности пълноценно да участват в единния пазар, като за това е необходимо те да имат повече възможности и по-голяма увереност да купуват стоки и услуги зад граница, особено по Интернет.
- (2) Съюзът следва да допринесе за отреждане на потребителите на централно място във вътрешния пазар чрез подпомагане и допълване на политиките на държавите-членки в стремежа да създаде условия за гражданите да се възползват в пълна степен от предимствата на вътрешния пазар, като едновременно с това се обезпечи тяхната безопасност и ефикасна защита на икономическите им интереси чрез конкретни действия.
- (3) В настоящия регламент са взети предвид особеностите на икономическата, социалната и техническата среда и новите предизвикателства, чийто носител е тя. По-специално, дейностите, финансирани по настоящата програма, ще търсят решение на проблеми, свързани с глобализацията, цифровизацията, необходимостта да се премине към по-устойчиви модели на потребление, застаряването на населението, социалната изолация и на проблема с

⁷ ОВ С, , стр. .

⁸ ОВ С, , стр. .

⁹ COM(2010) 2020 окончателен, 3 март 2010 г.

потребителите в уязвимо положение. Следва да се отдаде приоритетно значение на вземането под внимание на интересите на потребителите във всички политики на Съюза, в съответствие с член 12 ДФЕС. Координирането с другите политики и програми на Съюза е фактор от съществено значение за гарантиране отчитането в пълна степен на интересите на потребителите във всички политики. С цел насърчаване на полезното взаимодействие и избягване на дублирането, в рамките на останалите фондове и програми на Съюза следва да се предвиди финансова подкрепа за вземането под внимание на интересите на потребителите в съответните области на всеки/всяка от тях.

- (4) Тези действия следва да бъдат предвидени в рамките на програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г. (наричана по-долу „програмата“), предоставяща рамка за финансирането на действията на Съюза. В съответствие с член 49 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности¹⁰, настоящият регламент ще послужи като правно основание за конкретното действие и за изпълнението на програмата. Настоящият регламент се опира на действията, финансирани по силата на Решение № 1926/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. за създаване на програма за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите (2007—2013 г.)¹¹, и ги продължава.
- (5) Важно е да се подобри защитата на потребителите. За да се постигне тази обща цел, следва да се определят специфични цели по отношение на безопасността, информацията и ограмотяването на потребителите, правата и средствата за защита, както и по отношение на мерките за обезпечаване зачитането на правата на потребителите. Ползността и въздействието на мерките, предприети по програмата, следва да бъдат подлагани на редовно наблюдение и оценка. За целите на оценяването на политиката за потребителите следва да бъдат разработени съответни критерии.
- (6) Необходимо е да се предвиди набор от отговарящи на изискванията действия, с които да бъдат постигнати тези цели.
- (7) Необходимо е да се определят категориите потенциални бенефициери, отговарящи на условията за отпускане на безвъзмездни средства.
- (8) Програмата следва да бъде за срок от седем години, за да се съобрази нейната продължителност с тази на многогодишната финансова рамка, предвидена в член 1 от регламента на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г.
- (9) С настоящия регламент следва да се определи, за целия срок на програмата, финансов пакет, който по време на годишната бюджетна процедура ще представлява за бюджетния орган основната референтна сума по смисъла на точка 17 от Междунституционалното споразумение от XX/YY/201Y г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно сътрудничеството по

¹⁰ ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1.

¹¹ ОВ L 404, 30.12.2006 г., стр. 39.

бюджетните въпроси и относно бюджетната дисциплина и доброто финансово управление¹².

- (10) Споразумението за Европейското икономическо пространство (наричано по-долу „Споразумението за ЕИП“) предвижда сътрудничество в областта на защитата на потребителите между Европейската общност и държавите-членки, от една страна, и страните от Европейската асоциация за свободна търговия, участващи в Европейското икономическо пространство (наричани по-долу „страните от ЕАСТ/ЕИП“), от друга. Също така следва да се предвиди отваряне на програмата за участие и на други държави, по-специално съседни на Европейския съюз държави и държави, които са подали молба, се ползват със статут на кандидати или са на път да станат членове на Европейския съюз.
- (11) В контекста на изпълнението на програмата, ако това е целесъобразно, следва да се насърчи сътрудничеството с трети държави, които не участват в програмата, като се имат предвид всички споразумения в тази област, сключени между тези държави и Съюза.
- (12) С цел да се изменят някои несъществени аспекти на настоящия регламент, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на адаптирането на показателите, определени в приложение II. Особено важно е по време на подготвителната си работа Комисията да провежда подходящи консултации, включително на експертно ниво. При подготовката и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.
- (13) С цел да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителните правомощия по отношение на приемането на годишните работни програми. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията¹³. Предвид това, че с програмата не се установяват критерии за безопасността на продуктите, а се цели осигуряването на финансова подкрепа за инструменти за провеждането на политиката в областта на безопасността на продуктите, както и предвид сравнително малката сума, предвидена за тази цел, е целесъобразно да се приложи процедурата по консултиране.
- (14) Целесъобразно е да се осигури нужният преход между програмата за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите (2007—2013 г.) и настоящата програма, особено по отношение на продължаването на многогодишните мерки и оценката на успехите на предишната програма и на областите, които изискват повече внимание. Считано от 1 януари 2021 г.

¹²

¹³

...
ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

бюджетните кредити за техническа и административна помощ следва да покриват, ако е необходимо, разходите, свързани с управлението на дейности, които все още не са завършени до края на 2020 г.

- (15) Тъй като целите, преследвани с настоящия регламент, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки поради трансграничния характер на засегнатите въпроси, и следователно, с оглед на по-големия потенциал на едно действие на равнището на Съюза за ефикасно и ефективно опазване на здравето, безопасността и икономическите интереси на гражданите, те могат да бъдат по-успешно постигнати на равнището на ЕС, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (16) Решение № 1926/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. за създаване на програма за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите (2007—2013 г.) съответно следва да бъде отменено.
- (17) През целия цикъл на разходите финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитавани чрез прилагането на пропорционални мерки, включително посредством предотвратяването, разкриването и разследването на нередности, възстановяването на загубени, погрешно изплатени или неправомерно използвани средства, а когато е необходимо — и чрез прилагането на санкции.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Създаване

С настоящия регламент се създава многогодишна програма „Потребители“, обхващаща периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. (наричана по-долу „програмата“).

Член 2

Обща цел

Целта на програмата е да допринесе за постигането на стратегическата цел за развиване на способността на потребителите да отстояват правата си, като същевременно им се отрежда централно място в единния пазар. За тази цел програмата ще способства за опазването на здравето, безопасността и икономическите интереси на потребителите, както и за утвърждаването на тяхното право на информация, огромяване и самоорганизиране с цел защита на техните интереси. Програмата ще допълва и подкрепя политиките на държавите-членки, както и ще следи тяхното провеждане.

Член 3

Специфични цели и показатели

1. Общата цел по член 2 ще бъде преследвана в рамките на следните специфични цели:

а) Цел 1 — безопасност: да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективно наблюдение на пазара на цялата територия на Съюза.

Изпълнението на тази цел ще се измерва по-специално чрез дейността на системата на ЕС за бързо предупреждение за опасни потребителски стоки (RAPEX).

б) Цел 2 — информация и ограмотяване: да се повиши потребителската грамотност, осведоменост и съзнание за техните права, да се разработи информационна база, която да служи като основа за политиката за защита на потребителите, и да се окаже подкрепа на организациите на потребителите.

в) Цел 3 — права и средства за защита: да се укрепят правата на потребителите, по-специално чрез тяхното регламентиране и подобряване на достъпа до средства за защита, в т.ч. алтернативно разрешаване на спорове (АРС).

Изпълнението на тази цел ще се измерва по-специално чрез постигнатите резултати с помощта на алтернативното разрешаване на (споровете при разрешаването на) трансгранични спорове и благодарение на работата на обща за целия Европейски съюз онлайн система за разрешаване на споровете.

г) Цел 4 — правоприлагане: да се подкрепи реалното зачитане на правата на потребителите чрез укрепване на сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и чрез подкрепа за потребителите със съвети.

Изпълнението на тази цел ще се измерва по-специално чрез нивото на информационния поток и на сътрудничеството в рамките на мрежата на националните органи, отговарящи за политиката за защита на потребителите, и чрез дейността на европейските потребителски центрове.

2. Описанието на показателите е поместено в приложение II.

3. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 15, с цел адаптиране на показателите, посочени в приложение II.

Член 4

Допустими действия

Специфичните цели по член 3 се осъществяват посредством действията, посочени в следния списък и в съответствие с приоритетите, установени в годишните работни програми по член 12:

а) в рамките на цел 1 — безопасност:

- (1) научни съвети и анализ на риска, свързани със здравето и безопасността на потребителите, по отношение на нехранителни продукти и услуги, включително подкрепа за работата на независимите научни комитети, учредени с Решение 2008/721/ЕО на Комисията за създаване на съвещателна структура от научни комитети и експерти в областта на безопасността на потребителите, общественото здраве и околната среда¹⁴;
 - (2) координация на пазарния надзор и на действията за осигуряване спазването на приложимото законодателство в областта на безопасността на продуктите в съответствие с Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите¹⁵, и действия за подобряване безопасността на услугите за потребителите;
 - (3) поддръжка и по-нататъшно развитие на базите данни за козметични продукти;
- б) в рамките на цел 2 — информация и ограмотяване:
- (4) изграждане на информационната база, която ще служи като основа при изработването на политиката в областите, засягащи потребителите;
 - (5) подкрепа за организациите на потребителите;
 - (6) повишаване прозрачността на потребителските пазари и на информацията за потребителите;
 - (7) повишаване на потребителската грамотност;
- в) в рамките на цел 3 — права и средства за защита:
- (8) подготовка от Комисията на законодателство и на други регулаторни инициативи в областта на защитата на потребителите, наблюдение на транспонирането от държавите-членки и последваща оценка на неговото въздействие, както и насърчаване на инициативи за съвместно регулиране и саморегулиране;
 - (9) улесняване на достъпа и наблюдение на функционирането и ефективността на механизмите за разрешаване на спорове, с които разполагат потребителите, по-специално на способите за алтернативно разрешаване на спорове, включително онлайн, както и чрез разработване и поддръжка на съответните ИТ средства;
- г) в рамките на цел 4 — правоприлагане:
- (10) координиране на дейностите за надзор и контрол върху прилагането на приложимото законодателство в съответствие с Регламент (ЕО) № 2006/2004 от

¹⁴ ОВ L 241, 10.9.2008 г., стр. 21.

¹⁵ ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4.

27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите¹⁶;

(11) финансово участие в съвместни действия с публичноправни организации или организации с нестопанска цел, влизащи в състава на мрежи на равнището на ЕС, предоставящи информация и помощ на потребителите, за да им се помогне да упражняват правата си и да получат достъп до подходящ механизъм за разрешаване на спорове, включително до способите за извънсъдебно разрешаване на споровете онлайн (Мрежата на европейските потребителски центрове).

По-подробно описание на евентуалното съдържание на тези действия е поместено в приложение I.

Член 5

Потенциални бенефициери на безвъзмездната финансова помощ

1. Безвъзмездни средства за функционирането на организации на потребителите на равнището на ЕС могат да бъдат отпускани на европейски потребителски организации, които отговарят едновременно на следните условия:
 - а) да са неправителствени, с нестопанска цел, независими от промишлени, търговски и предприемачески или други конфликтни интереси, и да имат за свои основни цели и дейности укрепването и опазването на здравето, безопасността и икономическите и правните интереси на потребителите в Съюза;
 - б) да имат за задача да представляват интересите на потребителите на равнището на ЕС чрез организации в поне половината от държавите-членки, които са представителни, в съответствие с националното законодателство или практика, за потребителите и действат на регионално или национално равнище;
2. Безвъзмездни средства за функционирането на международни организации, които насърчават прилагането на принципи и политики, способстващи за постигането на целите на програмата, могат да бъдат отпуснати на организации, които отговарят едновременно на следните условия:
 - а) да са неправителствени, с нестопанска цел, независими от предприемачески или други конфликтни интереси, и да имат за свои основни цели и дейности укрепването и опазването на здравето, безопасността и икономическите и правните интереси на потребителите;
 - б) да извършват всички посочени по-долу дейности: предоставяне на официален механизъм, позволяващ на представителите на потребителите от Съюза и от трети държави да участват в политически дискусии и при изработването на политиките; организиране на срещи с отговорни политически фактори и регулаторни органи с цел отстояване и защита на интересите на потребителите

¹⁶ ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1.

пред органите на публичната власт; идентифициране на често срещани проблеми и предизвикателства пред потребителите; отстояване на позицията на потребителите в контекста на двустранните отношения между Съюза и трети държави; допринасяне за обмена и разпространението на опит и знания от интерес за потребителите в Съюза и в трети държави, както и изготвяне на препоръки във връзка с политиките.

3. Безвъзмездни средства за функционирането на органи на равнището на ЕС, създадени за да координират действията за осигуряване ефективното спазване на законодателството в областта на безопасността на продуктите, могат да бъдат отпуснати на организации, признати за тази цел от законодателството на Съюза.
4. Безвъзмездни средства за действие за покриващи цялата територия на Съюза организации във връзка с изработването на кодекси за поведение, наръчници с най-добри практики и ръководства за съпоставяне на цените, на качеството на продуктите и на трайността могат да бъдат отпуснати на организации, които отговарят едновременно на следните условия:
 - a) да са неправителствени, с нестопанска цел, независими от производителите на стоки и доставчиците на услуги, без конфликт на интереси и да имат сред своите главни цели и дейности отстояването и защитата на интересите на потребителите;
 - б) да упражняват дейност в поне половината от държавите-членки.
5. Безвъзмездни средства за действие, предназначени за органи в държавите-членки, отговарящи по въпросите на потребителите, и за съответните органи в трети държави, могат да бъдат отпуснати на органи, за които Комисията е нотифицирана в съответствие с Регламент (ЕО) № 2006/2004 или Директива 2001/95/ЕО от държава-членка или от трета държава по член 7 от настоящия регламент.
6. Безвъзмездни средства, предназначени за длъжностни лица от държавите-членки и трети държави, могат да бъдат отпуснати на длъжностни лица от органите, за които Комисията е нотифицирана за целите на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2001/95/ЕО от държава-членка или от трета държава по член 7 от настоящия регламент.
7. Безвъзмездни средства за действие могат да бъдат отпуснати на публичноправна организация или на организация с нестопанска цел, подбрана по прозрачна процедура и поименно посочена от държава-членка или трета държава по член 7 от настоящия регламент. Поименно посочената организация трябва да бъде част от мрежа на Съюза, която предоставя информация и помощ за потребителите, за да им се помогне да упражняват правата си и да получат достъп до подходящ механизъм за разрешаване на спорове (Мрежата на европейските потребителски центрове).
8. Безвъзмездни средства за действие могат да бъдат отпуснати на организации, занимаващи се с разглеждането на жалби, учредени и действащи на територията на Съюза и на държавите от Европейската асоциация за свободна

търговия, участващи в Европейското икономическо пространство, които отговарят за приемането на жалби на потребители или предприемането на постъпки за намиране на решение по тях, или даването на съвети, или предоставянето на информация на потребителите във връзка с постъпили жалби или запитвания, и които са трета страна по жалба или запитване на потребител във връзка с търговец. Те не включват механизмите за разглеждане на потребителски жалби, използвани от търговците във връзка с разглеждане на запитвания и жалби с непосредственото участие на потребителя, нито механизмите за предоставяне на услуги във връзка с разглеждане на жалби, използвани от или от името на даден търговец.

Член 6

Финансова рамка

Финансовият пакет за изпълнението на програмата е в размер на 197 000 000 EUR по текущи цени.

Член 7

Участие на трети държави в програмата

Програмата е отворена за участието на:

- а) страните от Европейската асоциация за свободна търговия, участващи в Европейското икономическо пространство, в съответствие с условията, установени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
- б) трети държави, в частност присъединяващите се държави и държавите-кандидатки, както и потенциалните кандидатки и държавите, спрямо които се прилага Европейската политика за съседство, в съответствие с общите принципи и общите правила и условия за участието им в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения, решенията на Съвета за асоцииране или подобни споразумения.

Член 8

Видове финансово участие и максимален праг на съфинансиране

- 1. В съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 финансовото участие от страна на Съюза може да приеме формата на безвъзмездни средства или обществени поръчки, или всякаква друга форма на интервенция, необходима за постигане на целите по членове 2 и 3.
- 2. Безвъзмездните средства от Съюза и съответните им максимални равнища се определят, както следва:

- а) безвъзмездни средства за функционирането на организации на потребителите на равнището на ЕС, както са определени в член 5, параграф 1 — не повече от 50 % от допустимите разходи;
- б) безвъзмездни средства за функционирането на международни организации, които насърчават прилагането на принципи и политики, способстващи за постигането на целите на програмата, както са определени в член 5, параграф 2 — не повече от 50 % от допустимите разходи;
- в) безвъзмездни средства за функционирането на органи на равнището на ЕС, създадени с цел да координират действията за осигуряване на ефективното спазване на законодателството в областта на безопасността на продуктите и признати за тази цел от законодателството на Съюза, както са определени в член 5, параграф 3 — не повече от 95 % от допустимите разходи;
- г) безвъзмездни средства за действие за покриващи цялата територия на Съюза организации във връзка с изработването на кодекси за поведение, наръчници с най-добри практики и ръководства за съпоставяне на цените, на качеството на продуктите и на трайността, както са определени в член 5, параграф 4 — не повече от 50 % от допустимите разходи;
- д) безвъзмездни средства за действие, предназначени за органи в държавите-членки, отговарящи по въпросите на потребителите, и за съответните органи в трети държави, участващи в програмата по силата на член 7, както са определени в член 5, параграф 5 — не повече от 50 % от допустимите разходи, освен в случай на действия от изключителна полза, както са определени в годишните работни програми, като в този случай финансовото участие на Съюза в разходите не трябва да надвишава 70 %;
- е) безвъзмездни средства за обмен на длъжностни лица, натоварени да следят за прилагането на приложимото законодателство, от държави-членки или от трети държави, участващи в програмата по силата на член 7, както са определени в член 5, параграф 6 — покриване на пътните и дневните разходи;
- ж) безвъзмездни средства за действие за организациите, които са поименно посочени от официалните власти на държавите-членки, отговарящи по въпросите на потребителите, и от съответните официални власти в трети държави, участващи в програма по силата на член 7, както са определени в член 5, параграф 7 — не повече от 70 % от допустимите разходи;
- з) безвъзмездни средства за действие, предназначени за националните организации, занимаващи се с разглеждането на потребителски жалби, както са определени в член 5, параграф 8 — не повече от 50 % от допустимите разходи.

Член 9

Административно и техническо съдействие

Със заделените по програмата финансови средства могат също така да бъдат покривани разходите във връзка с дейности по подготовка, наблюдение, контрол, одит и оценяване, които са необходими за управлението на програмата и осъществяването на нейните цели; по-специално проучвания, експертни срещи, информационни и комуникационни дейности, включително институционална комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с общите цели на настоящия регламент, разходи, свързани с информационни мрежи, управляващи обработката и обмена на информация, заедно с всякакви други разходи за техническа и административна помощ, направени от Комисията във връзка с управлението на програмата.

Член 10

Методи на изпълнение

Комисията изпълнява програмата, като си служи с режимите на управление, предвидени в член 53 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002.

Член 11

Съгласуваност и взаимно допълване с други политики

Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, осигурява общата съгласуваност и взаимно допълване между програмата и другите имащи отношение към нея политики, инструменти и действия на Съюза.

Член 12

Годишни работни програми

Комисията изпълнява програмата, като приема годишни работни програми под формата на актове за изпълнение, уреждащи предвидените в Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета групи въпроси, и по-специално:

- а) приоритетите за изпълнение и действията, които ще трябва да бъдат предприети, включително разпределението на финансовите ресурси;
- б) основните критерии за подбор и възлагане, които ще трябва да се използват при подбора на предложенията, за които ще бъдат отпуснати финансови средства;
- в) графика на планираните покани за участие в търгове и покани за представяне на предложения;
- г) ако е целесъобразно, разрешението за използване на еднократни суми, стандартни таблици за разходите за единица продукт или финансиране с единна ставка в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002;
- д) критериите за оценка на това дали действието е от изключителна полза.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с консултативната процедура по член 16.

Член 13

Оценяване и разпространение на резултатите

1. По молба на Комисията държавите-членки ѝ предоставят информация за изпълнението и въздействието на програмата.
2. Не по-късно от средата на 2018 г. Комисията изготвя доклад за оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите на всички мерки (от гледна точка на резултатите и въздействието), рационалното използване на ресурсите и съответната европейска добавена стойност, с оглед вземане на решение за подновяване, изменение или преустановяване на мерките. По време на оценяването се разглеждат също така въпроси, като възможността за опростяване, вътрешната и външната съгласуваност, доколко запазват своята значимост всички цели, както и приносът на мерките към приоритетите на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. При него се вземат под внимание резултатите от оценката на дългосрочното въздействие на предходната програма.

Оценката на въздействието в по-дългосрочен план и на трайността на ефекта от програмата следва да се направи по такъв начин, че тя да послужи за основа на решение за евентуално подновяване, изменение или спиране на последваща програма.

3. Комисията публично оповестява резултатите от действията, предприети в съответствие с настоящия регламент.

Член 14

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при изпълнението на действията, финансирани по силата на настоящия регламент, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измама, корупция и всякакви други незаконни дейности, чрез ефективни проверки и, при установяването на нередности, чрез събирането на недължимо платените суми и, когато е уместно, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи санкции..
2. Комисията или нейни представители и Сметната палата имат правомощия за извършване на одити по документи и на място на всички бенефициери на безвъзмездни средства, изпълнители и подизпълнители, които са получили средства от Съюза по програмата.

Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва проверки и инспекции на място по отношение на икономически оператори, засегнати пряко или непряко от такова финансиране в съответствие с процедурите,

предвидени в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96¹⁷ с оглед установяване дали е налице измама, корупция или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза във връзка със споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, решение за отпускане на безвъзмездни средства или договор за финансиране от страна на Съюза.

Без да се засягат първа и втора алинея, в споразумения за сътрудничество с трети държави и международни организации и споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, решения за отпускане на безвъзмездни средства и договори, произтичащи от прилагането на настоящия регламент, се предвижда изрично упълномощаване на Комисията, Сметната палата и OLAF за провеждане на такива одити, проверки и инспекции на място.

Член 15

Упражняване на делегирането

1. На Комисията се предоставя правомощие за приемане на делегирани актове при спазване на установените в настоящия член условия.
2. Делегирането на правомощие, предвидено в член 3, се предоставя на Комисията за цялото времетраене на програмата 2014—2020.
3. Делегирането на правомощие, предвидено в член 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на конкретно уточненото в същото решение правомощие. То влиза в сила в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, уточнена в него. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за това едновременно Европейския парламент и Съвета.
5. Делегиран акт, приет на основание член 3, влиза в сила единствено ако не е направено възражение от страна на Европейския парламент или на Съвета в двумесечен срок от уведомяването на Европейския парламент и на Съвета за този акт или ако преди изтичането на този срок както Европейският парламент, така и Съветът уведомят Комисията, че нямат възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 16

Процедура на комитета

¹⁷ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

1. Комисията се подпомага от комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 г.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 17

Преходни мерки

1. Член 6 от Решение № 1926/2006/ЕО продължава да се прилага за действията, попадащи в обхвата на посоченото решение, които не са приключили към 31 декември 2013 г. Със заделените финансови средства по програмата могат също така да се покриват разходите за техническо и административно съдействие, необходими за осигуряване на прехода между мерките, приети по силата на Решение № 1926/2006/ЕО, и програмата.
2. При необходимост, в бюджета могат да бъдат вписани кредити за периода след 2020 г. за покриване на предвидените в член 9 разходи, с което ще стане възможно управлението на дейностите, които няма да са приключили към 31 декември 2020 г.

Член 18

Отмяна

Решение № 1926/2006/ЕО се отменя, считано от 1 януари 2014 г.

Член 19

Влизане в сила и начална дата на прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2014 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент:
Председател

За Съвета:
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I – Видове действия

Цел I – Безопасност: да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективен надзор на пазара на цялата територия на ЕС

1. Научни съвети и анализ на риска, свързани със здравето и безопасността на потребителите, по отношение на нехранителни продукти и услуги

Подкрепа за задачите на независимите научни комитети, учредени с Решение 2004/210/ЕО на Комисията относно създаване на научни комитети в областта на потребителската безопасност, общественото здраве и околната среда¹⁸.

2. Координация на пазарния надзор и на действията за осигуряване спазването на приложимото законодателство в областта на безопасността на продуктите в съответствие с Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите и действия за подобряване безопасността на услугите за потребителите:

- а) разработване и поддръжка на ИТ средства (например бази данни, информационни и комуникационни системи);
- б) организиране на семинари, конференции, работни срещи и съвещания на заинтересованите страни и експерти относно рисковете и прилагането на законодателството в областта на безопасността на продуктите;
- в) обмен на длъжностни лица, натоварени да следят за прилагането на приложимото законодателство, и обучение;
- г) специфични съвместни действия по сътрудничество в областта на безопасността на нехранителните потребителски продукти и услуги, съгласно Директива 2001/95/ЕО;
- д) контрол и оценка на безопасността на нехранителните продукти и услуги, включващи изграждането на база от познания във връзка с изготвянето на бъдещи стандарти или въвеждането на нови критерии за безопасност;
- е) административно сътрудничество и сътрудничество по прилагане на законодателството с трети държави, невключени в обхвата на член 7;
- ж) подкрепа за организации, признати от законодателството на Съюза, във връзка с координирането между държавите-членки на действията, насочени към осигуряване прилагането на (приложимото) законодателство.

3. Поддръжка и доразвиване на базите данни за козметичните продукти

- а) поддръжка на портала за нотифициране за козметични продукти, създаден по силата на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти¹⁹;

¹⁸ OJ L 66, 4.3.2004 г., стр. 45.

- б) поддръжка на базата данни за козметичните съставки в подкрепа на прилагането на Регламент (ЕО) № 1223/2009.

¹⁹ OJ 342, 22.12.2009 г., стр. 59.

Цел II – Информация и ограмотяване: да се повиши потребителската грамотност, осведоменост и съзнание за техните права, да се разработи информационна база, която да служи като основа за политиката за потребителите и да се окаже подкрепа на организациите на потребителите

4. Изграждане на информационната база, която ще служи като основа при изработването на политиката в областите, засягащи потребителите

Осигуряване изграждането на информационна база за целите на изработването на политиката за потребителите и с оглед отчитане на интересите на потребителите в другите политики на Съюза, в т.ч.:

- а) обхващащи цялата територия на Съюза проучвания и анализи на потребителите и на потребителските пазари;
- б) разработване и поддръжка на бази данни;
- в) изготвяне и анализ на национална статистическа и друга имаща отношение информация. Събирането на националните данни и показатели за цените, жалбите, мерките по прилагане, средствата за защита и т.н. ще бъде осъществявано в сътрудничество със заинтересованите страни от национален мащаб.

5. Подкрепа за организациите на потребителите

- а) финансово подпомагане на функционирането на организациите на потребителите на равнището на ЕС, представляващи интересите на потребителите, в съответствие с разпоредбите на член 5, параграф 1;
- б) укрепване на капацитета на регионални, национални и европейски потребителски организации, особено чрез обучение и обмен на най-добри практики и експертен опит за членове на персонала, по-специално за организации на потребителите в държави-членки, в които наблюдението на потребителските пазари и на потребителската среда разкрива сравнително ниска степен на доверие и осведоменост на потребителите.
- в) подкрепа за международни организации, отстояващи принципи и политики, които са в съответствие с целите на програмата.

6. Повишаване прозрачността на потребителските пазари и на информацията за потребителите

- а) кампании за повишаване на осведомеността по въпроси, засягащи потребителите, включително посредством съвместни действия с държавите-членки;
- б) действия за повишаване на прозрачността на потребителските пазари, например по отношение на финансовите продукти на дребно, енергетиката, цифровите технологии и телекомуникациите, транспорта;

- в) действия, разширяващи достъпа на потребителите до полезна информация за продукти и пазари;
- г) действия, подобряващи достъпа на потребителите до информация за устойчиво потребление на стоки и услуги;
- д) подкрепа за прояви, свързани с политиката на Съюза в областта на потребителите, организирани от председателството на Съюза по въпроси, имащи отношение към установените приоритети на политика на Съюза;
- е) финансова подкрепа за националните органи, занимаващи се с разглеждането на жалби, с цел подпомагането им при използването на хармонизирана методология за класифициране и докладване на потребителски жалби и запитвания за целите на събиране и докладване на жалбите на потребителите;
- ж) подкрепа за организации на равнището на ЕС във връзка с изработването на кодекси за поведение/наръчници с най-добри практики/ръководства за съпоставяне на цени/качество/трайност;
- з) подкрепа за комуникационни дейности по въпроси от интерес за потребителите, включително чрез подкрепа за усилията на медиите за укрепване и разширяване на правата на потребителите и за осигуряване зачитането им на практика.

7. Повишаване на потребителската грамотност

- а) разработване на интерактивна платформа за обмен на най-добри практики и на материали, служещи за огранотяване на потребителите, предназначена за основните целеви групи, по-специално младите потребители, във взаимодействие с Европейската програма за финансиране в областта на образованието и обучението;
- б) разработване на мерки и материали с цел огранотяване, например по правата на потребителите, включително по трансгранични въпроси, въпроси на здравето и безопасността, законодателството на Съюза в областта на защитата на потребителите, устойчивото потребление, финансова грамотност.

Цел III – Права и средства за защита: да се укрепят правата на потребителите, по-специално чрез тяхното регламентиране и подобряване достъпа до средства за защита, в т.ч. алтернативно разрешаване на спорове (АРС)

8. Подготовка, оценка на транспонирането, наблюдение, оценяване, изпълнение и контрол върху ефективното прилагане от държавите-членки на законодателни и други регулаторни инициативи за защита на потребителите и насърчаване на инициативите за съвместно регулиране и за саморегулиране, включително:

- а) проучвания, *ex-ante* и *ex-post* оценки, оценки на въздействието, обществени консултации, оценка на съществуващото законодателство;
- б) семинари, конференции, работни срещи и съвещания на заинтересованите страни и експерти;

в) разработване и поддръжка на леснодостъпни публични бази данни, обхващащи прилагането на законодателството на ЕС в областта на защитата на потребителите;

г) оценка на действията, предприемани в рамките на програмата.

9. Улесняване на достъпа и наблюдение на функционирането и ефективността на механизмите за разрешаване на спорове по отношение на потребителите, по-специално на способите за алтернативно разрешаване на спорове, включително онлайн, както и чрез разработване и поддръжка на съответните ИТ средства

а) разработване и поддръжка на ИТ средства;

б) подкрепа за разработването на обща за територията на Съюза онлайн платформа за разрешаване на спорове и за нейната поддръжка, включително за свързаните с нейното функциониране услуги, като например писмен превод.

Цел IV – Правоприлагане: да се подкрепи реалното зачитане на правата на потребителите чрез укрепване на сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и чрез подкрепа за потребителите със съвети

10. Координиране на дейностите за надзор и контрол върху прилагането на законодателството в съответствие с Регламент (ЕО) № 2006/2004 от 27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите, включващо:

а) разработване и поддръжка на ИТ средства (например бази данни, информационни и комуникационни системи);

б) действия за подобряване на сътрудничеството между органите, както и координиране на дейностите по наблюдение и контрол, като например обмен на длъжностни лица, натоварени да следят за прилагането на приложимото законодателство, съвместни дейности, обучения за длъжностните лица, натоварени да следят за прилагането на приложимото законодателство, и за кадри на съдебната система;

в) организиране на семинари, конференции, работни срещи и съвещания на заинтересованите страни и експерти по въпроси на прилагането на законодателството;

г) административно сътрудничество и сътрудничество по прилагане на законодателството с трети държави, които не участват в програмата.

11. Финансово участие в съвместни действия с публичноправни организации или организации с нестопанска цел, влизащи в състава на мрежи на равнището на ЕС, предоставящи информация и помощ на потребителите, за да им се помогне да упражняват правата си и да получат достъп до подходящ механизъм за разрешаване на спорове, включително до способите за извънсъдебно разрешаване на споровете онлайн (Мрежата на европейските потребителски центрове), включващо:

разработването и поддръжката на ИТ средства (например бази данни, информационни и комуникационни системи), необходими за нормалното функциониране на Мрежата на европейските потребителски центрове.

Този списък може да бъде попълнен с допълнителни действия от подобен вид и със сходно въздействие, обслужващи специфичните цели, посочени в член 3.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Показатели по член 3 от програма „Потребители“

Цел 1: Безопасност: Да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективно наблюдение на пазара на цялата територия на ЕС

Показател	Източник	Сегашно състояние	Заложена цел
Процент на уведомленията по RAPEX, водещи до поне една реакция (от други държави-членки)	RAPEX	43 % (843 уведомления) през 2010 г.	10-процентно увеличение за 7 години
Съотношение брой реакции/брой уведомления (сериозни рискове)*	RAPEX	1,07 през 2010 г.	15-процентно увеличение за 7 години

** едно уведомление може да доведе до няколко реакции от страна на органите на други държави-членки*

Цел 2: Информация и ограмотяване: да се повиши потребителската грамотност, осведоменост и съзнание за техните права, да се разработи информационна база, която да служи като основа за политиката за защита на потребителите и да се окаже подкрепа на потребителските организации

Показател	Източник	Сегашно състояние	Заложена цел
Брой органи, занимаващи се с разглеждането на жалби, предаващи жалби в ECCRS	ECCRS (Европейска система за регистриране на жалбите на потребителите)	няма данни	60 % от органите по жалбите за 7 години
Доверие в трансграничните транзакции — процент на потребителите, които се отнасят с еднакво или по-голямо доверие към покупки по интернет от продавачи от друга държава-членка	Евробарометър потребители	37 % през 2010 г.	50 % за 7 години

Цел 3: Права и средства за защита: да се укрепят правата на потребителите, по-специално чрез тяхното регламентиране и подобряване на достъпа до средства за защита, в т.ч. алтернативно разрешаване на спорове (АРС)

Показател	Източник	Сегашно състояние	Заложена цел
Процент на трансграничните случаи, отнесени от Европейските потребителски центрове за АРС	Годишен доклад на ЕПЦ	9 % през 2010 г.	50 % за 7 години
Брой случаи, разгледани от онлайн платформа за разрешаване на спорове, покриваща територията на ЕС		17 500 (жалби, получени в европейските потребителски центрове във връзка с електронна търговия) през 2010 г.	38 500 (+120 %) за 7 години

Цел 4: Правоприлагане: да се подкрепи реалното зачитане на правата на потребителите чрез укрепване на сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и чрез подкрепа за потребителите със съвети

Показател	Източник	Сегашно състояние	Заложена цел
Ниво на потока от информация и сътрудничество с мрежата CPC (за сътрудничество в областта на защитата на потребителите, СОЗП): - брой постъпили искания за обмен на информация между органи, участващи в CPC	База данни на мрежата CPC (CPCS)	Усреднени годишни стойности за периода 2007—2010 г. 129	- 40-процентно увеличение за 7 години - 40-процентно увеличение за

- брой постъпили искания за предприемане на мерки по правоприлагане между органи, участващи в СРС - брой на сигналите в рамките на мрежата СРС		142 63	7 години - 30-процентно увеличение за 7 години
Брой контакти с потребители, обработени от Европейските потребителски центрове (ЕПЦ)	ЕПЦ доклад	71 000 през 2010 г.	50-процентно увеличение за 7 години

Тези показатели биха могли да бъдат допълнени с показатели от общ характер.

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 1.1. Наименование на предложението/инициативата
- 1.2. Съответна(и) област(и) на политиката в структурата на УД/БД
- 1.3. Естество на предложението/инициативата
- 1.4. Цел(и)
- 1.5. Обосновка на предложението/инициативата
- 1.6. Срок на действие и финансово отражение
- 1.7. Предвиден(и) метод(и) на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- 2.1. Правила за наблюдение и докладване
- 2.2. Система за управление и контрол
- 2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 3.1. Засегната(и) функция(и) от многогодишната финансова рамка и бюджетен(ни) ред(ове) за разходите
- 3.2. Очаквано отражение върху разходите
 - 3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите
 - 3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи
 - 3.2.3. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи
 - 3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка
 - 3.2.5. Участие на трети страни във финансирането
- 3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г.

1.2. Съответна(и) област(и) на политиката в структурата на УД/БД²⁰

Политика за потребителите

1.3. Естество на предложението/инициативата

☐ Предложението/инициативата е във връзка с **ново действие**

☐ Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност вследствие на пилотен проект/подготвително действие²¹**

☒ Предложението/инициативата е във връзка с **продължаване на съществуващо действие**

☐ Предложението/инициативата е във връзка с **действие, пренасочено към ново действие**

1.4. Цели

1.4.1. Многогодишна(и) стратегическа(и) цел(и) на Комисията, към която(които) е насочено(а) предложението/инициативата

Целта на програма „Потребители“ е да допринесе за постигането на стратегическата цел за развиване на способността на потребителите да отстояват правата си, като същевременно им се отрежда централно място в единния пазар. За тази цел програмата ще способства за опазването на здравето, безопасността и икономическите интереси на потребителите, както и за утвърждаването на тяхното право на информация, ограмотяване и самоорганизиране с цел защита на техните интереси. Програмата ще допълва и подкрепя политиките на държавите-членки, както и ще следи за тяхното провеждане.

1.4.2. Конкретна(и) цел(и) и съответна(и) дейност(и) във връзка с УД/БД

Специфична цел № 1

Безопасност: да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективно наблюдение на пазара на цялата територия на ЕС

Съответна(и) дейност(и) във връзка с УД/БД

Политика за потребителите

²⁰

УД: управление по дейности; БД — бюджетиране по дейности.

²¹

Както е посочено в член 49, параграф 6, буква а) или б) от Финансовия регламент.

Специфична цел № 2

Информация и ограмотяване: да се повиши потребителската грамотност, осведоменост и съзнание за техните права, да се разработи информационна база, която да служи като основа за политиката за защита на потребителите и да се окаже подкрепа на потребителските организации

Съответна(и) дейност(и) във връзка с УД/БД

Политика за потребителите

Специфична цел № 3

Права и средства за защита: да се укрепят правата на потребителите, по-специално чрез тяхното регламентиране и подобряване достъпа до средства за защита, в т.ч. алтернативно разрешаване на споровете (АРС)

Съответна(и) дейност(и) във връзка с УД/БД

Политика за потребителите

Специфична цел № 4

Правоприлагане: да се подкрепи реалното зачитане на правата на потребителите чрез укрепване на сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и чрез подкрепа за потребителите със съвети

Съответна(и) дейност(и) във връзка с УД/БД

Политика за потребителите

1.4.3. Очакван(и) резултат(и) и отражение

Да се посочи отражението, което предложението/инициативата би следвало да има върху бенефициерите/целевите групи.

Бенефициери по програмата ще бъдат потребителите, националните органи, отговарящи за защитата на потребителите, и организациите на потребителите, с основната цел да се подобри положението на потребителите в целия ЕС.

Програмата ще оказва подкрепа на потребителските организации на равнището на ЕС и на национално равнище, както и на националните органи на държавите-членки, отговарящи за безопасността на продуктите и спазването на законодателството.

Програмата фактически ще бъде от полза и за почтените търговци, тъй като провеждането на ефективна политика за защита на потребителите благоприятства нормалното функциониране на единния пазар, облагодетелства най-конкурентоспособните дружества и отслабва позициите на некоректните стопански субекти. Способните да отстояват правата си потребители са движещата сила на иновациите; ето защо политиката за защита на потребителите ще подкрепя иновативните стопански субекти. На последно място, всички стопанските субекти ще бъдат поставени при равни условия на конкуренция, основаващи се на ясни правила и по-добре координирани мерки по прилагане на законодателството. В този контекст програмата ще допринесе за стимулиране на икономическия растеж.

1.4.4. Показатели за резултатите и за отражението

Посочете показателите за наблюдение на изпълнението на предложението/инициативата.

Цел 1: Безопасност: да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективно наблюдение на пазара на цялата територия на ЕС

- Процент на уведомленията по RAPEX, водещи до поне една реакция (от други държави-членки)
- Съотношение брой реакции/брой уведомления (сериозни рискове)

Цел 2: Информация и ограмотяване: да се повиши потребителската грамотност, осведоменост и съзнание за техните права, да се разработи информационна база, която да служи като основа за политиката за защита на потребителите и да се окаже подкрепа на потребителските организации

- Брой органи по жалбите, подаващи оплаквания до Европейската система за регистриране на жалбите на потребителите (ECCRS)

- Доверие в трансграничните транзакции — процент на потребителите, които се отнасят с еднакво или повече доверие към покупки по интернет от продавачи от друга държава-членка

Този показател е включен само на експериментални начала при липсата на подчертано по-добра алтернатива. Вероятно той ще бъде променен/допълнен в бъдеще.

Цел 3: Права и средства за защита: да се укрепят правата на потребителите, по-специално чрез тяхното регламентиране и подобряване достъпа до средства за защита, в т.ч. алтернативно разрешаване на споровете (APC)

- Процент на трансграничните случаи, отнесени от Европейските потребителски центрове за APC

- Брой случаи, разгледани от онлайн платформа за разрешаване на спорове, покриваща територията на ЕС

Цел 4: Правоприлагане: да се подкрепи реалното зачитане на правата на потребителите чрез укрепване на сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и чрез подкрепа за потребителите със съвети

- Ниво на потока от информация и сътрудничество с мрежата CPC (за сътрудничество в областта на защитата на потребителите, СОЗП)

- брой постъпили искания за обмен на информация между органи, участващи в CPC

- брой постъпили искания за предприемане на мерки по правоприлагане между органи, участващи в CPC

- брой на сигналите в рамките на мрежата за СОЗП

- Брой контакти с потребители, обработени от Европейските потребителски центрове (ЕПЦ)

1.5. Обосновка на предложението/инициативата

1.5.1. Изискване(ия), което(които) трябва да бъде(ат) изпълнено(и) в краткосрочен или дългосрочен план

Програма „Потребители“, обхващаща периода след 2013 г. (наричана по-долу „програмата“), ще подкрепи осъществяването на действието на Комисията в областта на политиката за защита на потребителите от 2014 г. нататък. Тя се опира на резултатите, постигнати от сегашната (2007—2013 г.) програма.

Новата програма ще подкрепя бъдещата политика за потребителите, заключаваща се в отбреждане на гражданите на ЕС, в качеството им на умеещи да отстояват правата си потребители, централно място в единния пазар, и ще допълва инициативите, съсредоточени върху предлагането.

Необходимо е да се осигури известна приемственост между сегашната и бъдещата програма, в съответствие с резултатите от междинната оценка на стратегията и програмата за периода 2007—2013 г., която подчертава, че политиката е сравнително нова на равнището на ЕС и че приемствеността е от ключово значение за нейния успех.

В същото време нови предизвикателства пред обществото придобиха особена значимост, като например нарасналата сложност на вземането на решения (информационно претоварване; прехвърляне на повече отговорност върху потребителите вследствие либерализацията; усложнени продукти, услуги и реклама); необходимостта да се премине към по-устойчиви модели на потребление; възможностите и заплахите, които поражда развитието на цифровизацията; растящите мащаби на социалното изключване и увеличаващият се брой на потребителите в уязвимо положение, както и застаряването на населението.

Основните проблеми, които трябва да намерят решение чрез финансирането на действия, са свързани с безопасността; информацията и огромяването; правата и средствата за защита; и прилагането на законодателството, както е описано и в обяснителния меморандум.

1.5.2. *Добавена стойност от участието на ЕС*

Добавената стойност от участието на ЕС е описана в обяснителния меморандум.

1.5.3. *Поуки от подобен опит в миналото*

Ex-post оценката на програмата за периода 2004—2007 г. подчертава добавената стойност, както това е направено и при междинната оценка на програмата за периода 2007—2013 г. (и на стратегията в областта на политиката за защита на потребителите), въпреки факта, че европейската политика за защита на потребителите е сравнително нова област и че финансирането от страна на ЕС по програмата е на сравнително скромно ниво. Тя подчертава, че действията, провеждани в рамките на стратегията и на програмите, допринасят за постигането на целите на „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Резултатите като цяло са благоприятни, що се отнася до релевантността на целите на стратегията и на програмата, тяхното въздействие и тяхната добавена стойност. Направено е също така заключението, че програмата ще има дългосрочен ефект върху защитата на потребителите.

Оценката извади най-известно разминаване във вижданията за стратегията и програмата между националните органи и организациите на потребителите, като първите имат по-положителна нагласа спрямо постиженията на стратегията и на програмите (общо казано, 88 % от националните органи и 82 % от организациите на потребителите смятат, че сегашната стратегия е допринесла в голяма или умерена (умерено положителна) степен за инициативите на ЕС в областта на политиката за защита на потребителите).

Националните органи като цяло потвърдиха, че стратегията и програмата допълват националните политики за защита на правата на потребителите.

При все това, от заключенията от оценката става видно, че в сегашните стратегия и програма само частично са засегнати проблемите, които поставят новите социални и екологични предизвикателства.

Извлечените поуки по отношение на специфичните действия, предприети по програмата, по-конкретно са, както следва:

i) Безопасност:

- По отношение на безопасността на продуктите, е подобрена координацията между органите за надзор на пазара. В доклада се препоръчва по-нататъшно укрепване на надзора и правоприлагането чрез RAPEX, продължаване на усилията, насочени към справяне с предизвикателствата, които поставя международното измерение на безопасността на продуктите, и възползване от предимствата на новите технологии.

ii) Информирание и ограмотяване на потребителите:

- Наблюдението на потребителския пазар, индексът за развитие на пазарите на дребно и задълбочените пазарни проучвания изиграха важна роля в подкрепа на политиката за защита на потребителите. Те играят съществена роля за правилното вземане под внимание на въпросите, които вълнуват потребителите, в съответните политики на ЕС и в процеса на изработване на ефективно законодателство. Докладът също така предлага да продължи изучаването на реалното поведение на потребителите.

- Напредъкът по отношение на ограмотяването на потребителите е променлив, по-конкретно що се отнася до проекта за онлайн ограмотяване Dolceta, където проблемът е свързан с определянето на целевата аудитория. В доклада се препоръчва да се консолидират средствата за ограмотяване, по-добре да се определят целевата аудитория на Dolceta, нейното съдържание и разпространение, и да се потърси синергия с националните програми в тази област.

- Помощта, предоставяна в рамките на програмите на организациите на потребителите на равнището на ЕС и на национално равнище, е оценена положително. Смята се, че организациите на равнището на ЕС играят решаваща роля за осигуряване на представителство на интересите на потребителите в процеса на изработване на политиките на ЕС. В докладите се предлага да продължи обучението (изграждане на капацитета), предоставяно на националните организации на потребителите, и да се проучи възможността за организиране на курсове на национално равнище.

iii) Права и средства за защита на потребителите:

- В доклада се подчертава добавената стойност, свързана с по-голямата степен на хармонизация, до която водят предприетите инициативи в законодателната област, били те приключили или още в ход.

- Програмите и стратегията бележат все по-големи успехи по отношение на интегрирането на политиката за защита на потребителите в имащите отношение към нея политики на ЕС. В доклада се препоръчва да продължат усилията в тази област и да се даде достоен отговор на новите предизвикателства, като например: въпросите, свързани с цифровизацията, преминаването към по-устойчиви модели на потребление, уязвимостта на потребителите, причинена от кризата. В него също така се призовава да се разясни пред заинтересованите страни ролята на различните служби на Комисията по въпроси, свързани с потребителите.

- Достъпът на потребителите до средства за защита продължава да бъде проблем. В доклада се изтъква необходимостта от постигане на напредък по този въпрос, както и от повишаване на осведомеността на потребителите във връзка със средствата за защита.

iv) Правоприлагане:

- В рамките на стратегията и на програмите, трансграничното сътрудничество по осигуряване спазването на законодателството бе укрепено благодарение на мрежата от национални органи, натоварени да следят за спазването на законодателството (мрежата СРС), а също и посредством координирани действия, като например „внезапни проверки“ (*sweeps*). В доклада се препоръчва още повече да се увеличи степента на координация в рамките на мрежата СРС и на органите, натоварени да следят за спазването на законодателството.

- Стратегията и програмите предоставиха още по-голяма подкрепа за потребителите, които търсят съвет по трансгранични спорове, посредством мрежата на европейските потребителски центрове (мрежата на ЕПЦ). При все това, в доклада се предлага да се увеличи тяхната популярност, което предполага да се предприемат действия за повишаване на осведомеността на потребителите за възможностите, които те предлагат.

1.5.4. *Съгласуваност и евентуална синергия с други релевантни инструменти*

Обвързаност със стратегията „Европа 2020“ и водещите инициативи

В стратегията „Европа 2020“ се призовава „на гражданите да бъдат предоставени възможности пълноценно да участват в единния пазар“, като „за това е необходимо те да имат повече възможности и по-голяма увереност да купуват стоки и услуги зад граница“.

Само информирани и способни да отстояват правата си потребители са в състояние да направят най-добрият избор в интерес на собственото си благосъстояние и на разцвета на икономиката, посредством засилване на конкуренцията, ръст на иновациите и все по-голямо интегриране на единния пазар, като по този способстват за постигането на водещата цел на стратегията „Европа 2020“. Мобилизирането на огромния икономически потенциал, който притежават разходите на потребителите (които съставляват 56 % от БВП на ЕС), ще допринесе в значителна степен за постигането на целта на ЕС за съживяване на растежа. Това се потвърждава от „Годишното изследване на растежа“ за 2011 г., което определя подобряването на условията за потреблението като една от движещите сили на растежа. Политиката за потребителите помага на потребителите да се ориентират сред богатия избор, с който разполагат, като по този начин се насърчава дейността на онези предприятия, които са по-ефективни и иновативни.

Политиката за потребителите съществено ще допринесе за водещата инициатива „Програма в областта на цифровите технологии“ (безопасни и без граници пазари на услуги и цифрово съдържание, достъп, грамотност в областта на цифровите технологии), социалното приобщаване (при отчитане положението на по-уязвимите потребители), устойчивия растеж (устойчивото потребление) и за утвърждаване ролята на разумното регулиране (разработване на ефективни и целенасочени политики на основата на наблюдение на потребителските пазари).

Обвързаност със Законодателния акт за единния пазар и други инициативи

В доклада Монти относно новата стратегия за единния пазар се изтъква, че „потребителите и благосъстоянието на потребителите трябва да бъдат в центъра на вниманието през следващия етап на единния пазар.“ В него се подчертава важността на такива въпроси, като предоставянето на потребителите на необходимия набор от средства, с които да отстояват правата си; основаването на политиките на реални данни, които да са изцяло в тяхна подкрепа; установяване на пазарите, които не отговарят на очакванията на потребителите; създаването на единен цифров пазар; предвиждането на средства за правна защита (посредством алтернативно разрешаване на споровете и колективна правна защита); безопасността и стандартизацията на продуктите.

В Акта за единния пазар са засегнати редица от тези, свързани с потребителите, въпроси, и по-специално правната защита (като стратегическа инициатива), безопасността на продуктите и разработването на инструменти за решаване на проблеми.

В Доклада за гражданството от 2010 г., представен като инициатива, допълваща Акта за единния пазар, липсата на единен набор от правила за защита на потребителите, липсата на осведоменост за съществуващите средства за правна защита и недостатъчните способи за правна защита се определят, между другото, като пречка за пълноценното използване на потенциала на европейското гражданство.

През 2010 г. Европейският парламент публикува няколко доклада, включващи препоръки за бъдещето на политиката за потребителите:

В доклада Grech се призовава за всеобхватен подход, при който на интересите на потребителите се отрежда централно място в единния пазар. В доклада, между другото, се набляга на: важността на една информационна база, съдържаща коректно събрани и обективни данни, и на системното наблюдение на пазара; въпроса за безопасността на продуктите и услугите; важната роля, която играят организациите на потребителите; необходимостта от подобряване на механизмите за решаване на проблеми и от отчитане на интересите на потребителите в имащите отношение към тях политики и законодателство на ЕС; защитата на потребителите в сектора на финансовите услуги; механизмите за правна защита и информирането на потребителите.

В доклада Hedh се подчертава важността на информационната база, съдържаща коректно събрани и обективни данни (индекс, проучвания, жалби) и на мерките, осигуряващи прилагането на законодателството в областта на защитата на потребителите и безопасността на продуктите (включително APC, внезапни проверки, необходимостта от ресурси за СРС и ЕПЦ). В него се изтъква също така необходимостта от включване на интересите на потребителите във всички политики на ЕС — като се настоява Комисията да публикува годишен доклад по този въпрос, — ролята на потребителските организации, необходимостта от повишаване на грамотността на потребителите (включително тази на възрастните) и тяхната информираност (включително чрез интернет портали и достигане до уязвимите потребители), а също и нуждата от насърчаване на устойчивото потребление.

В областта на безопасността на продуктите, в доклада Schaltemose (2011 г.) държавите-членки и Комисията се приканват да вложат достатъчно ресурси в провеждането на ефикасни дейности по надзор на пазара, като същевременно се подчертава, че липсата на пазарен надзор би могли да доведе до нарушаване на конкуренцията, да застраши безопасността на потребителите и да урони доверието на гражданите в единния пазар. В доклада също така се призовава Комисията да увеличи финансирането за съвместни действия по пазарен надзор и да задели достатъчно ресурси за финансовото подпомагане на създаването на платформа и/или организация, която да допринесе за разширяване на сътрудничеството между държавите-членки. В доклада също така настоятелно се призовава Комисията да създаде общественодостъпна база данни с информация за безопасността на потребителските продукти, включително платформа за жалби.

В доклада Arias (2010 г.) относно електронната търговия се подчертава значението на повишаването на доверието на потребителите в тази област.

В рамките на дебата във връзка с Акта за единния пазар, в доклада Kalniete, озаглавен „Управление и партньорство в единния пазар“, се подчертава значението на бъдещото предложение, свързано с алтернативното разрешаване на спорове (APC).

Накрая, Парламентът подготвя за м. октомври доклад по собствена инициатива относно бъдещата политика за потребителите (докладчици: г-жа Eva-Britt Svensson/г-н Kyriakos Triantaphyllides).

1.6. Срок на действие и финансово отражение

☒ Предложение/инициатива с **ограничена продължителност**

- ☒ Предложение/инициатива в сила от [1.1.]2014 г. до [31.12.]2020 г.
- ☒ Финансово отражение от 2014 до 2020 г. (бюджетни кредити за плащания)

☐ Предложение/инициатива с **неограничена продължителност**

- Осъществяване с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Предвиден(и) метод(и) на управление²²

☒ **Пряко централизирано управление** от Комисията

☒ **Непряко централизирано управление** чрез делегиране на задачи по изпълнението на:

- ☒ изпълнителни агенции
- ☐ органи, създадени от Общностите²³
- ☐ национални органи от публичния сектор/органи със задължение за обществена услуга
- ☐ лица, натоварени с изпълнението на специфични действия по силата на дял V от Договора за Европейския съюз и посочени в съответния основен акт по смисъла на член 49 от Финансовия регламент

☐ **Поделено управление** с държавите-членки

☐ **Децентрализирано управление** с трети държави

☒ **Съвместно управление** с международни организации *(да се уточни)*

Ако е посочен повече от един метод на управление, да се поясни в частта „Забележки“.

Забележки

Изпълнителна агенция ЕАНС: В съответствие с Регламент (ЕО) № 58/2003 на Съвета от 19 декември 2002 г. относно установяването на статута на изпълнителните агенции, отговарящи за някои задачи по управлението на програмите на Общността²⁴, Комисията е възложила²⁵ на Изпълнителната агенция за здравеопазване и въпроси, свързани с потребителите изпълнителни функции по управлението на Програмата за действие на Общността в областта на политиката за защита на потребителите за периода 2007—2013 г. На същото основание Комисията може да реши да възложи на Изпълнителната агенция за здравеопазване и въпроси, свързани с потребителите и изпълнителни функции по управлението на програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г.

Съвместно управление: предвижда се да бъде оказана подкрепа на работната група на ОИСП по въпросите на безопасността на продуктите.

²² Подробности за методите на управление и препратки към Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

²³ В съответствие с посоченото в член 185 от Финансовия регламент.

²⁴ ОВ L 11, 16.1.2003 г., стр. 1.

²⁵ Решение С(2008) 4943 на Комисията от 9 септември 2008 г.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за наблюдение и докладване

Посочете честотата и условията.

В програмата се предвижда Комисията да информира комитет, съставен от представители на държавите-членки, за действията, предприети във връзка с изпълнението на програмата.

В програмата се предвижда не по-късно от средата на 2018 г. Комисията да изготви доклад за оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите на всички мерки, рационалното използване на ресурсите и съответната европейска добавена стойност, с оглед вземане на решение за подновяване, изменение или преустановяване на мерките.

Освен това, оценката на въздействието в по-дългосрочен план и на трайността на ефекта от програма „Потребители“ следва да се направи по такъв начин, че тя да послужи за основа на решение за евентуално подновяване, изменение или спиране на последваща програма.

Ex-post оценката на действащата (2007—2013 г.) програма, която се предвижда да бъде направена преди края на 2015 г., ще предостави също така полезна информация във връзка с изпълнението на програмата 2014—2020 г.

2.2. Система за управление и контрол

2.2.1. Установен(и) риск(ове)

Изпълнението на бюджета обхваща възлагането на поръчки за услуги, както и отпускането на безвъзмездни средства.

Ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства за подкрепящи дейности, главно на властите на държавите-членки и на публичноправни организации или организации с нестопанска цел, посочени и съфинансирани от държавите-членки. Срокът за изпълнение на субсидираните проекти обикновено варира от една до две години. Годишният брой на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства е ограничен, като предвиденият за целта бюджет възлиза на около 13 млн. EUR годишно.

Договори за услуги ще бъдат сключвани по-специално за проучвания, събиране на данни, оценка, обучение, информационни кампании, ИТ и комуникационни услуги, управление на съоръжения и т.н. Изпълнители на поръчките ще бъдат предимно институти, лаборатории, консултантски фирми и други частни компании, сред които голям брой малки и средни предприятия. Предвиденият средногодишен бюджет за обществени поръчки възлиза на около 12 милиона EUR; броят на отделните договори по сегашни разчети възлиза на около 25 годишно.

Основните рискове са, както следва:

- риск от лошо качество на подбраните проекти и лошо техническо изпълнение на проекта, което би довело до намаляване на въздействието на програмите;

липса на експертни познания или недостатъчно проследяване поради неадекватни процедури по подбор;

- риск от неефективно или неикономично използване на отпуснатите средства, както що се отнася до безвъзмездните средства (усложнена процедура по възстановяване на допустимите действителни разходи, в съчетание с ограничени възможности за проверка на допустимите разходи по документи), така и що се отнася до възлагането на обществени поръчки (понякога ограниченият брой стопански субекти, разполагащи с изискуемите специализирани познания, е пречка да се направи удовлетворително сравнение на ценовите оферти);

- риск за репутацията на Комисията, ако бъдат открити измами или прояви на престъпна дейност; системите за вътрешен контрол на третите страни не са напълно надеждни поради сравнително големия брой разнородни доставчици и бенефициери, всеки от които разполага със своя собствена система за контрол, често твърде малка по размер.

2.2.2. *Предвиден(и) метод(и) на контрол*

Бюджетът ще се изпълнява чрез пряко централизирано управление, въпреки че част от функциите по изпълнението на програмата могат да бъдат делегирани на съществуващата изпълнителна агенция ЕАНС. Тази агенция разполага със своя собствена система за вътрешен контрол, работи под надзора на ГД „Здравеопазване и потребители“ и подлежи на одитиране от страна на одиторите на Комисията и на Сметната палата.

ГД „Здравеопазване и потребители“ и агенцията ЕАНС са въвели сходни вътрешни процедури, които целят да обхванат посочените по-горе рискове. Вътрешните процедури са в пълно съответствие с Финансовия регламент и включват анализи, свързани със съотношението разходи-ползи. В тази рамка ГД „Здравеопазване и потребители“ продължава да търси възможности за подобряване на управлението и за по-голямо опростяване. Основните характеристики на рамката за контрол са, както следва:

- **Характеристики на процеса на подбор на проектите:** всяка покана за представяне на предложения/участие в търг се основава на годишната работна програма, приета от Комисията. Във всяка покана се публикуват критериите за изключване, подбор и възлагане с цел подбор на предложения/оферти. Въз основа на тези критерии комисия по оценяването оценява всяко предложение/оферта при спазване на принципите на независимост, прозрачност, пропорционалност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
- **Външна комуникационна стратегия:** ГД „Здравеопазване и потребители“ има добре разработена комуникационна стратегия, която има за цел да гарантира пълно разбиране на договорните изисквания и разпоредби от страна на изпълнителите/бенефициерите. За целта тя разчита на: уебсайта EUROPA, посветен на програмата; информационни срещи с бенефициерите/изпълнителите по договорите; пространни насоки, както и „често задавани въпроси“ и справочна служба.
- Проверки преди и по време на изпълнението на проектите:
 - Както ГД „Здравеопазване и потребители“, така и агенцията ЕАНС използват образците на споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства и на договори за услуги, препоръчани от Комисията. Те съдържат известен брой разпоредби за контрол, като например одитни сертификати, финансови гаранции, одити на място, както и инспекции от OLAF. Правилата за допустимост на разходите ще бъдат опростени, например чрез използване на еднократни суми при ограничен брой категории разходи. Това също така ще спомогне за по-добро съсредоточаване на проверките и контрола. Очаква се с въвеждането на споразумения за партньорство да се постигнат по-добри

работни отношения с бенефициерите и по-добро разбиране на правилата за допустимост.

- Всички служители се подписват, че са запознати с кодекса за добро административно поведение. Служителите, които участват в процедурата по подбор или в управлението на споразуменията за безвъзмездни средства/договорите, също така подписват декларация за липса на конфликт на интереси. Персоналът преминава редовно обучение и ползва мрежи за обмен на най-добри практики.
- Техническото изпълнение на отделния проект се проверява на редовни интервали от време по документи въз основа на междинни технически доклади за постигнатия напредък, представени от изпълнителя по договора; освен това се предвиждат срещи с изпълнителите по договора и посещения на място в зависимост от конкретния случай.

- Финансовите процедури както на ГД „Здравеопазване и потребители“, така и на агенцията ЕАНС се осъществяват с подкрепата на ИТ инструментите на Комисията и се отличават с висока степен на разделение на функциите: всички финансови трансакции, свързани с договори/споразумения за безвъзмездни средства, се проверяват от две независими лица, преди да бъдат подписани от разпоредителите с бюджетни кредити, отговарящи за дейността. Първичната обработка и проверка се осъществява от различни членове на персонала, компетентни в съответната област на политика. Плащанията се извършват въз основа на набор от предварително определени разходооправдателни документи, като например одобрените технически доклади, както и проверените декларации за разходи и фактури. По отношение на дадена извадка от трансакции централното финансово звено извършва *ex-ante* проверки по документи от второ ниво; в отделни случаи преди окончателното плащане може да бъде извършен и *ex-ante* финансов контрол на място.
- **Проверки в края на проекта:** Както ГД „Здравеопазване и потребители“, така и агенцията ЕАНС разполагат с централизиран одиторски екип, който проверява на място допустимостта на декларациите за разходи. Целта на тези проверки е да се предотвратят, откриват и поправят съществените грешки, свързани със законосъобразността и редовността на финансовите трансакции. С цел постигане на висок ефект от извършвания контрол, подборът на изпълнителите, които да бъдат подложени на одит, предвижда а) подборът въз основа на оценка на риска да се съчетава с подбор на случаен принцип и б) по време на одита на място при възможност да се отделя внимание на оперативните аспекти.

Разходи и ползи от контрола: Предвидените в програмата мерки за управление и контрол са разработени въз основа на опита от миналото: през последните три години въведената система за вътрешен контрол позволи да се осигури усреднен остатъчен процент на грешки в размер на по-малко от 2 %, както и спазването на предвидените във Финансовия регламент процедури по отпускането на безвъзмездни средства и възлагането на обществени поръчки, . Това са двете основни „цели на контрола“ при предишната и новата програма „Потребители“.

Тъй като основните характеристики на концепцията на новата програма не се различават съществено от предишната програма, се смята, че рисковете, свързани с изпълнението на програмата, ще останат сравнително стабилни. Ето защо се планира въведените мерки за управление и контрол да запазят действието си; при все това, възможно най-скоро и в рамките на възможното ще бъде предприето по-нататъшно опростяване, доколкото го позволява новият финансов регламент. Управленските разходи, включени във Финансовата обосновка (част 3.2.1), възлизат на 12,5 млн. EUR от общо 197,2 млн. EUR финансови средства, управлявани от 2014 до 2020 г.; това води до съотношение „управленски разходи спрямо управлявани средства“ от около 6,4 %, което трябва да се разглежда в контекста на една област на политиката, която не е толкова разходно ориентирана, колкото други политики на ЕС.

Благодарение на комбинацията от безвъзмездни средства и обществени поръчки, основан на оценка на риска *ex-ante* и *ex-post* контрол, както и проверки по документи и одити на място, „целите на контрола“ ще бъдат постигнати при разумно ниво на разходите. Ползите от постигането на усреднен процент на остатъчни грешки в размер на по-малко от 2 % и от спазването на разпоредбите на Финансовия

регламент се оценяват като достатъчно значими, за да оправдаят избраните мерки за управление и контрол.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Посочете съществуващите или планираните мерки за превенция и защита.

В допълнение към прилагането на всички регулаторни механизми за контрол, ГД „Здравеопазване и потребители“ ще разработи стратегия за борба с измамите, която ще бъде съгласувана с приетата на 24 юни 2011 г. нова стратегия на Комисията за борба с измамите, за да се гарантира, *inter alia*, че вътрешните нейни проверки с цел разкриването на измами са изцяло съобразени с новата стратегия и че нейният подход за управление на риска от измами е насочен към идентифициране на областите, изложени на най-висок риск от измами, и намирането на адекватен отговор. Когато е необходимо, ще бъдат създадени групи в мрежа и подходящи ИТ инструменти, предназначени за анализ на случаите на измами, свързани с програма „Потребители“. По-специално ще бъде въведен следният, макар и неизчерпателно посочен по-долу, набор от мерки:

- с решенията, споразуменията и договорите, произтичащи от изпълнението на програма „Потребители“, изрично ще се дава право на Комисията, включително на Европейската служба за борба с измамите и на Сметната палата, да извършват одити, проверки на място и инспекции;
- през фазата на оценяване на покана за представяне на предложения/участие в търг, кандидатите и участниците в търга ще се проверяват с оглед на публикуваните критерии за изключване, въз основа на декларациите и системата за ранно предупреждение (СРП);
- правилата за допустимост на разходите ще бъдат опростени в съответствие с разпоредбите на Финансовия регламент.
- редовно ще се предоставя обучение по въпроси, свързани с измамите и други нередности, на всички служители, участващи в управлението на договори, както и на одиторите и инспекторите, които проверяват на място декларациите на бенефициерите.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Засегната(и) функция(и) от многогодишната финансова рамка и бюджетен(ни) ред(ове) за разходите

- Съществуващи бюджетни редове за разходите

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Участие			
	Номер [Наименование.....]	МБК/ЕБК ⁽²⁶⁾	от държави от ЕАСТ ²⁷	от държави кандидатки ²⁸	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква аа) от Финансовия регламент
3	17 01 04 03 Административни разходи в подкрепа на програма „Потребители“ 2014—2020 г.	МБК/ЕБК	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ
3	17 01 04 30 Изпълнителна агенция за здравеопазване и въпроси, свързани с потребителите (ЕАНС)	МБК/ЕБК	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Участие			
	Номер [Наименование.....]	МБК/ЕБК	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква аа) от Финансовия регламент
3	17 02 06 Програма „Потребители“ 2014—2020 г.	МБК/ЕБК	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

²⁶ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити

²⁷ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

²⁸ Държави кандидатки и, при необходимост, държави потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка:	3	Сигурност и гражданство
---	---	-------------------------

ГД: „Здравеопазване и потребители“			Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020[1]	ВСИЧКО
• Бюджетни кредити за оперативни разходи										
17 02 06 Програма „Потребители“ 2014—2020 г.	Поети задължения	-1	23,347	24,111	24,652	25,204	25,767	26,341	26,928	176,350
	Плащания	-2	6,819	14,336	24,126	24,668	25,220	25,783	55,400	176,350
Бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета за специфични програми										
17 01 04 [1]		-3	2,950	2,950	2,950	2,950	2,950	2,950	2,950	20,650
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Здравеопазване и потребители“	Поети задължения	=1+3	26,297	27,061	27,602	28,154	28,717	29,291	29,878	197,000
	Плащания	=2+3	9,769	17,286	27,076	27,618	28,170	28,733	58,350	197,000

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	-4	23,347	24,111	24,652	25,204	25,767	26,341	26,928	176,350
	Плащания	-5	6,819	14,336	24,126	24,668	25,220	25,783	55,400	176,350
• ОБЩО бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета за специфични програми			-6	2,950	2,950	2,950	2,950	2,950	2,950	20,650
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 3 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	= 4+ 6	26,297	27,061	27,602	28,154	28,717	29,291	29,878	197,000
	Плащания	= 5+ 6	9,769	17,286	27,076	27,618	28,170	28,733	58,350	197,000

[1] Комисията може да възложи на изпълнителна агенция изпълнителни функции по управление на програма „Потребители“ 2014—2020 г. Сумите и условните изчисления ще бъдат коригирани, ако е необходимо, в съответствие с резултатите от процеса на „прехвърляне“.

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една функция: НЕ СЕ ПРИЛАГА

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)								
	Плащания	(5)								
• ОБЩО бюджетни кредити с административен характер, финансирани от пакета за специфични програми		(6)								
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—4 от многогодишната финансова рамка (Референтна стойност)	Поети задължения	=4+ 6								
	Плащания	=5+ 6								

Функция от многогодишната финансова рамка:	5	„Административни разходи“
---	----------	---------------------------

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

		Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ВСИЧКО
ГД: „Здраве и потребители“ — Политика за потребителите									
• Човешки ресурси [2]		1,146	1,169	1,192	1,216	1,240	1,265	1,291	8,520
• Други административни разходи [2]		0,228	0,233	0,237	0,242	0,247	0,252	0,257	1,695
ОБЩО	Бюджетни кредити	1,374	1,401	1,430	1,458	1,487	1,517	1,547	10,215

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо задължения плащания) = поети Общо	1,374	1,401	1,430	1,458	1,487	1,517	1,547	10,215
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

		Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ВСИЧКО
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—5 от многогодишната	Поети задължения	27,671	28,463	29,031	29,612	30,205	30,808	31,425	207,215
	Плащания	11,143	18,687	28,505	29,076	29,657	30,250	59,897	207,215

финансова рамка								
-----------------	--	--	--	--	--	--	--	--

[2] Комисията може да възложи на изпълнителна агенция изпълнителни функции по управление на програма „Потребители“ 2014—2020 г. Сумите и условните изчисления ще бъдат коригирани, ако е необходимо, в съответствие с резултатите от процеса на „прехвърляне“.

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- ☐ Предложението/инициативата не води до използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- ☒ Предложението/инициативата води до използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Цели и резултати			Година 2014		Година 2015		Година 2016		Година 2017		Година 2018		Година 2019		Година 2020		ВСИЧКО	
	РЕЗУЛТАТИ																	
	Вид резултат	Среден разход за резултата	резултатите	Разходи	резултатите	Разходи	резултатите	Разходи	резултатите	Разходи	резултатите	Разходи	резултатите	Разходи	резултатите	Разходи	Общ брой на резултатите	Общо разходи
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 1 – Да се укрепи и повиши безопасността на продуктите чрез ефективен надзор на пазара																		
- Резултат	научни становища	0,417	1	0,393	1	0,400	1	0,409	1	0,417	1	0,425	1	0,434	1	0,442	7	2,919
- Резултат	надзор на пазара и действия за осигуряване прилагането на законодателството	0,564	7	3,343	7	3,707	7	3,840	7	3,976	7	4,115	7	4,256	7	4,400	49	27,637

- Резултат	портал и база данни за козметичнит е продукти	0,620	2	1,167	2	1,191	2	1,214	2	1,239	2	1,264	2	1,289	2	1,315	14	8,678
Междинна сума за специфична цел № 1			1 0	4,903	10	5,298	10	5,463	10	5,631	10	5,803	10	5,978	10	6,157	70	39,234

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 2 – Да се подобри достъпът на потребителите до полезна информация и да се повиши потребителската грамотност, да се разработи информационната база и да се оказва подкрепа на ползващите се с доверие посредници, като например организации на потребителите

- Резултат	информационна база	1,089	3	3,078	3	3,139	3	3,202	3	3,266	3	3,331	3	3,398	3	3,466	21	22,879
- Резултат	подкрепа за организации на потребителите	0,808	3	2,282	3	2,327	3	2,374	3	2,421	3	2,470	3	2,519	3	2,569	21	16,962
- Резултат	информиране на потребителите	0,290	7	1,910	7	1,948	7	1,987	7	2,027	7	2,068	7	2,109	7	2,151	49	14,201
- Резултат	ограмотяване на потребителите	0,789	2	1,486	2	1,515	2	1,546	2	1,577	2	1,608	2	1,640	2	1,673	14	11,045
Междинна сума за специфична цел № 2			15	8,755	15	8,930	15	9,109	15	9,291	15	9,477	15	9,666	15	9,860	105	65,087
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 3 – Да се затвърдят и допълнително да се укрепят правата на потребителите и ефективните средства за тяхната защита																		
- Резултат	изготвяне на законодател	0,394	5	1,857	5	1,894	5	1,932	5	1,971	5	2,010	5	2,050	5	2,091	35	13,806

	ни актове																	
- Резултат	координира не и наблюдение на APC	0,310	2	0,584	2	0,595	2	0,607	2	0,619	2	0,632	2	0,644	2	0,657	14	4,339
Междинна сума за специфична цел № 3			7	2,441	7	2,490	7	2,539	7	2,590	7	2,642	7	2,695	7	2,749	49	18,145

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 4 – Да се осигури зачитане в по-голяма степен на правата на потребителите																		
- Резултат	координира не на действията по прилагане на законодател ството	0,239	4	0,902	4	0,920	4	0,938	4	0,957	4	0,976	4	0,996	4	1,016	28	6,706
- Резултат	подкрепа за европейскит е потребителс ки центрове	3,370	2	6,346	2	6,473	2	6,602	2	6,734	2	6,869	2	7,007	2	7,147	14	47,178
Междинна сума за специфична цел № 4			6	7,248	6	7,393	6	7,541	6	7,692	6	7,846	6	8,002	6	8,162	42	53,884
ОБЩО РАЗХОДИ			38	23,347	38	24,111	38	24,652	38	25,204	38	25,767	38	26,341	38	26,928	266	176,350

3.2.3. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

3.2.3.1. Обобщение

- ☐ Предложението/инициативата не води до използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата води до използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	ВСИЧКО
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси	1,146	1,169	1,192	1,216	1,240	1,265	1,291	8,520
Други административни разходи	0,228	0,233	0,237	0,242	0,247	0,252	0,257	1,695
Междинна сума ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	1,374	1,401	1,430	1,458	1,487	1,517	1,547	10,215

Извън ФУНКЦИЯ 5²⁹ от многогодишната финансова рамка	<u>НЕ СЕ ПРИЛАГА</u>							
Човешки ресурси								
Други разходи от административен характер								
Междинна сума извън ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка								

ОБЩО	1,374	1,401	1,430	1,458	1,487	1,517	1,547	10,215
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

²⁹ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки изследвания, преки изследвания.

Сумите и бюджетните редове по-горе ще бъдат коригирани, ако е необходимо, в съответствие с предвиждания процес на „прехвърляне“.

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☐ Предложението/инициативата не води до използване на човешки ресурси
- ☒ Предложението/инициативата води до използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до един знак след десетичната запетая)

	Годи на 2014	Годи на 2015	Годи на 2016	Годи на 2017	Годи на 2018	Годи на 2019	Годи на 2020
• Должности в щатното разписание (должностни лица и временно наети служители)							
17 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)	6	6	6	6	6	6	6
XX 01 01 02 (Делегации)							
XX 01 05 01 (Непряка изследователска дейност)							
10 01 05 01 (Преки изследвания)							
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време: ЕПРВ)³⁰							
17 01 02 01 (ДНП, ПНА, КНЕ от общия финансов пакет)	6	6	6	6	6	6	6
XX 01 02 02 (ДНП, ПНА, МЕД, МП и КНЕ в делегациите)							
XX 01 04 yy³¹	- в централата ³²						
	- в делегациите						
XX 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — Непреки изследвания)							
10 01 05 02 (ДНП, ПНА, КНЕ — Пряка научноизследователска дейност)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО	12	12	12	12	12	12	12

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения. Естествено, сумите и условните изчисления ще бъдат коригирани в зависимост от резултатите от процеса на „прехвърляне“.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Должностни лица и временно	Да координират, подготвят и организират процедурата по приемане на годишните работни програми
----------------------------	---

³⁰ ДНП= договорно нает персонал; ПНА= персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД= младши експерт в делегация; МП= местен персонал; КНЕ= командирован национален експерт;

³¹ Под тавана за външния персонал от бюджетните кредити за оперативни разходи (придирни редове „ВА“).

³² Основно за структурните фондове, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за рибарство (ЕФР).

наети служители	(решения за финансиране), включително консултирането с комитет, съставен от представители на държавите-членки. Да извършват последващи действия/текущо наблюдение на програмирането и изпълнението на финансовите дейности в съответствие с действащите бюджетни и финансови правила; да допринасят за съставянето на докладите за дейността. Да подготвят и поддържат информационните средства; да предоставят информация за вътрешните и външните одити. Да установяват и проверяват плащанията, поетите задължения и досиетата, свързани с обществените поръчки/безвъзмездните средства; да се уверят, че те са съобразени с условията по договора и с финансовите правила/уредба. Да осигурят правилното осчетоводяване на финансовите транзакции. Да следят за спазването на сроковете за плащанията в съответствие с Финансовия регламент и правила, както и за движението на отделните финансови досиета. Да подготвят и предоставят обучение за външни организации във връзка с представянето на предложения в отговор на покана за представяне на такива. Да предоставят релевантна информация на изпълнителите и бенефициерите през цялото времетраене на проекта. Да предприемат необходимите действия във връзка с обявяването, управлението и проследяването на поканите за представяне на предложения/участие в търгове, оценяването и подбора на проектите. Да следят изпълнението на проектите и резултатността от работата на ръководителите на проекти и партньорите; да следят за спазването на договорните задължения. Да следят за спазването на сроковете за плащанията в съответствие с Финансовия регламент и правила, както и движението на отделните финансови досиета. Да осъществяват контрол върху спазването на Финансовия регламент, на правилата за прилагането му, на вътрешните правила за изпълнението на бюджета, на основния акт, на решението за финансиране и на другите приложими правила и бюджетни разпоредби при финансовите транзакции. Да проверят споразумението за безвъзмездните средства/договора с избрания бенефициер/изпълнител, и неговата обосновка. Да проверят дали методологията, в т.ч. критериите за допустимост, подбор и възлагане, са правилно приложени в процеса на подбор и дали процесът на подбор е протекъл в съответствие с действащите правила. Да проверят доколко отговарят на изискванията процедурите по поемане на задължения за плащания.
Външен персонал	Да подготвя и поддържа информационните средства; да предоставя информация за вътрешните и външните одити Да установява и проверява плащанията, поетите задължения и досиетата, свързани с обществените поръчки/безвъзмездните средства; да се увери, че те са съобразени с условията по договора и с финансовите правила/уредба. Да осигури правилното осчетоводяване на финансовите транзакции. Да следи за спазването на сроковете за плащанията в съответствие с Финансовия регламент и правила, както и за движението на отделните финансови досиета. Да подготвя и предоставя обучение за външни организации във връзка с представянето на предложения в отговор на покана за представяне на такива. Да предоставя релевантна информация на изпълнителите и бенефициерите през цялото времетраене на проекта. Да предприема необходимите действия във връзка с обявяването, управлението и проследяването на поканите за представяне на предложения/участие в търгове, оценяването и

	подбора на проектите. Да следи изпълнението на проектите и резултатността от работата на ръководителите на проекти и партньорите; да следи за спазването на договорните задължения. Да следи за спазването на сроковете за плащанията в съответствие с Финансовия регламент и правила, както и движението на отделните финансови досиета. Да осъществява контрол върху спазването на Финансовия регламент, на правилата за прилагането му, на вътрешните правила за изпълнението на бюджета, на основния акт, на решението за финансиране и на другите приложими правила и бюджетни разпоредби при финансовите трансакции. Да провери споразумението за безвъзмездните средства/договора с избрания бенефициер/изпълнител, и неговата обосновка. Да провери дали методологията, в т.ч. критериите за допустимост, подбор и възлагане, са правилно приложени в процеса на подбор и дали процесът на подбор е протекъл в съответствие с действащите правила. Да провери доколко отговарят на изискванията процедурите по поемане на задължения за плащания.
--	--

3.2.4. Съвместимост със сегашната многогодишна финансова рамка

- ☒ Предложението/инициативата е съвместимо/а/ с многогодишната финансова рамка (2014—2020 г.), предложена от Комисията в нейното съобщение COM(2011)500 от 29.6.2011 г.
- ☐ Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Обяснете нужното препрограмиране, като посочите съответните бюджетни редове и суми.

НЕ СЕ ПРИЛАГА

- ☐ Предложението/инициативата налага да се използва инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка³³.

Обяснете нуждата, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

НЕ СЕ ПРИЛАГА

3.2.5. Участие на трети страни във финансирането

- ☒ Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни
- ☐ Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните разчети:

Бюджетни кредити в млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020	Всичко
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

³³

Вж. точки 19 и 24 от Междунституционалното споразумение.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите
- ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - ☐ върху собствените ресурси
 - ☐ върху приходите от различни източници

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Приходен ред:	бюджетен	Налични бюджетни кредити за текущата бюджетна година	Отражение на предложението/инициативата ³⁴						
			Година 2014	Година 2015	Година 2016	Година 2017	Година 2018	Година 2019	Година 2020
Статия									

За целевите приходи от различни източници да се посочи(ат) засегнатият(те) разходен(ни) бюджетен(ни) ред(ове).

НЕ СЕ ПРИЛАГА

Да се посочи методът за изчисляване на отражението върху приходите.

НЕ СЕ ПРИЛАГА

³⁴

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 25 % за разходи по събирането.